

PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJOJE TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Simono Daukanto gimnazijoje tvarkos (toliau – Tvarka) paskirtis – padėti gimnazijoje užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarka nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą gimnazijoje.

3. Tvarka remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs patyčias ar sužinojęs apie jas, turi reaguoti ir jas stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo, asmenų pranešančių apie patyčias, amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančių ar patiriančių patyčias asmenų amžiaus ir pareigų.

4. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su Tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais ir patvirtina tai savo parašu.

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) bei netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant suteršti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

5.2. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

5.3. besityčiojantysis – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.4. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.5. patyčių stebėtojas – mokinys ar suaugęs, matantis patyčias ar žinantis apie jas;

5.6. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.7. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.8. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarka parengta vadovaujantis Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 30-1602.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Patyčių stebėseną, prevenciją ir intervenciją yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, gimnazijos Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, o jos vykdymo procese dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja gimnazijos Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

8.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę mokinių apklausą apie patyčias ir apibendrina jos rezultatus;

8.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių auklėtojų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.5. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, Tvarkos tobulinimo ir gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

8.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

9. Klasių auklėtojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisiją, apie patyčių prevencijos ir intervencijos rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos nuostatas patyčių klausimu ir mokinio elgesio taisykles;

10.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

10.5. surenka informaciją apie besityčiojančių asmenų tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus svarbius faktus;

10.6. informuoja gimnazijos socialinį pedagogą apie įtariamas ar/ir įvykusias patyčias, pateikdamas užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas) bei įrodymus (išsaugotą informaciją) elektroninių patyčių atveju.

11. Socialinis pedagogas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

11.1. registruoja pranešimą apie patyčias Patyčių registravimo žurnale;

11.2. nedelsdamas praneša klasės auklėtojui.

12. Klasės auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
  - 12.1. nedelsdamas išsiaiškina situaciją;
  - 12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;
  - 12.3. numato veiksmų su patyčių įvykio dalyviais planą, vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
  - 12.4. nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui kreipiasi į gimnazijos Vaiko gerovės komisijos pirmininką ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį;
  - 12.5. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.
13. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:
  - 13.1. supažindina su veiksmų plano nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, koreguoja veiksmų planą;
  - 13.2. informuoja gimnazijos vadovą apie esamą situaciją;
  - 13.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui.
14. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, pateikdamas užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas) informuoja gimnazijos vadovą, kuris imasi Tvarkoje ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.
15. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, pateikdamas užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas) informuoja gimnazijos vadovą, kuris imasi Tvarkoje ar kituose gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Gimnazijos vadovas, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.
17. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
  19. Tvarka skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje ir skelbimų lentoje.
-

Patyčių prevencijos ir intervencijos
Vilniaus Simono Daukanto gimnazijoje tvarkos
1 priedas

Vilniaus Simono Daukanto gimnazija
Pranešimas apie patyčias

_____ Nr. _____
(data) (Patyčių registracijos žurnale)

I. Bendrieji duomenys

Patyčios įvyko (data, val.)	
Kur įvyko patyčios	
Kas praneša apie patyčias	
Patyčių forma (<i>apibraukti arba įrašyti</i>)	
Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir pan.	
Fizinės: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkalbinėjimas, turtinė žala ir pan.	
Socialinės: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir pan.	
Elektroninės: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant suteršti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir pan.	
Kita:	

II. Duomenys apie patyčių dalyvius

Asmens, patyrusio patyčias, vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma ir klasė)	
Asmens (-ų), kuris (-ie) tyčiojosi, vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma ir klasė)	
Asmens (-ų), stebėjusio (-ių) patyčias, vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma ir klasė)	

III. Stebėto įvykio aprašymas

--

IV. Veiksmų planas

Su asmeniu, patyrusiu patyčias	
Su asmeniu, kuris tyčiojosi	
Su stebėtojais	
Su patyčių dalyvių tėvais	
Su kitais gimnazijos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	